

Megjelenik hetenkint háromszor a. m. kedden, csütörtökön és szombaton.

Előfizetési díj:

Egész évre 10 fr. o. 6.
Félévre 5 „ 6.
Három hónapra 3 „ 6.
Egy hónapra 1 „ 6.

Szerkesztői szállás:
belső tordozsa 123 szám.

Kiadó hivatal:

középúton Stein J. könyvkereskedése.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI LAP.

Hirdetési díj:

öt hasábos garmond sorért 1-szor 7 kr.
2-szor 6 kr. 3-szor 5 kr. a minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj.

Hirdetések felvételnek:

Bécsben: Oppel Alajosnál (Wollzeile 22.)
Hansenstein és Voglernél (Neuer Markt 11 szám.)
Pesten: Zeisler M. (Király utca 60 sz.)

Nyilvántartási cikkeik

sora után 20 kr. előleg befizetése mellett a szerkesztőséghez címzendők.
Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeltetik.

„K. KÖZLÖNY“ eredeti távsürgőnyei.

Feladatott Posten sep. 19. 5 ó. — p. d. u.
Érkezett sep. 19. 10 ó. 40 p. este.

Sep. 18-án Creteilnél összecsapott Vinoy hadai harmincznyolcz ezer Poroszsal; Folkgnál is harcztak már; Neufchateauban légolyot találtak tudósításokkal. Metzből 16-ról: élelem bőségben van, a sereg egészsége és hangulata kitünő, alkalmas perczen áttörnek.

Feladatott Posten szept. 19. 9 óra 30 p. d. e.

Érkezett Kolozsvárra 19-kén 5 óra 29 perc d. u.

Bismarck megtagadta a lord Granville által ajánlott találkozást Favreval. A francia külügyér újabb körirata békés, de hangsúlyozza azt, hogy a németek által szándékolt megaláztatás ellenében minden francia férfiú teljesítendő kötelességét.

Realitás — idealismus.

Szabadka, sept. 13 kén, 1870.

Azt hittük, hogy a phrázisok árkelete már 0-ra szállott alá a porosz-francia háboru példáján, melyben az előbbieket realitása, ugy látszik, igazolást nyert, és ime! Jókay a „Hon“-ban Hugo Victor — a költő dicsőítésére: a francia nemzetet Hugo Victor és Sardou nemzetére osztja. Természetesen amaz alatt talán a realitást, emez alatt a frivolitást értvén, jellemezvén.

Nem akarjuk részletezni a realitás kelékeit, sem azt, hogy egy Hugo Victor, egy bármily nagy nevű költő egyénisége alkalmas-e egy nemzetnek mint olyannak kellő és találó jellemzésére; csak azt kérjük Jókaytól a költőtől: hiszi-e azt, hogy a francia nemzet, el most, Hugo Victor nemzetének ismerné el magát? midőn csak nem régiben a háboru megizenésekor is jajveszkelvén, arra szólítá fel honfiai, hogy tépést szedjenek egy francia, mint a német sebesülték számára, holott hazája veszedelmében levén, vagy legalább is annak menvében élve, lángszavu költészetével honfitársait inkább fegyverfogás s a haza védelmére kellett vala felhívnia?

Mi azt hisszük, Jókayval ellentétben, hogy a francia nemzetet Hugo Victor nemzetének már csak azért sem lehet nevezni, mert egy par excellence költő-politikus után a nemzet nem is indulhat, s ha indult valamikor: mindig meg is bánta.

De annál kevésbé hisszük, hogy a francia nemzet Sardou nemzetét is képezhesse; mert sem az egyik, sem a másik híven nem képviselhette nemzetét — mindkettő túlzásig festvén annak erényeit és hibáit.

Jelesen Hugo Victor legközelebb már haza is ment és most immár a németeket az egyesítendő európai államok nevében szólítja fel arra, hogy takarodjanak ki Franciaországból: mert a socialis-democratia ügye is ezt így kívánja.

Nemde költői egy gondolat az egyesült európai államokról beszélni, midőn épen annak ellenkezőjét igyekezik Vilmos király érvényesíteni azzal, hogy a Nagy-Németország egyesítését eszközölve, jól szervezett katonai túlsúlyával nemcsak Franciaországot taszítja le eddigi piedestáljáról, de egész Európát is kész szembeszállni: mivel az egyesülni nem tud.

Valóban! Vilmos királynak eddig győzhetlen katonaságát: a socialis-democratia s az egyesült európai államok eszméivel nem lehet meghódítani, a sas hada egy költő szavára nem indul meg annyira, hogy nemzeti dicsőség, nagyság és egységre vezérlő királyát elhagyja; tehát

haszontalan azon remény is, hogy e királyból netán köztársasági elnök, s ez elnökből végre tán az egyesítendő európai államok feje is kinője magát? Sem a német had, sem a sas király nem alkalmasak a socialis-democratia eszméjének szolgálatára, sőt azon lesznek, hogy annak hatalma ne nőjön a német egység nyakára.

Mit is árthatnak ennek a szomszéd latinfajok köztársasági epizódjai?

Annyit sem, mennyit e latinfajok consolidatiojának használhatnak.

A porosz diadalok célja megtisztítani a levegőt a democratia általuk utált metyéltől; azon lesznek, hogy a köztársaság intézményeitől megóvják Európát, s aztán?... a győztes katonai világ-monarchiának állandó békét biztosítsanak.

Ez a kilátás a Hugo Victor-féle egyesült európai államok és socialis-democratia álmodott jövőjével szemben. Am kövesse, a ki akarja Hugo Victor a költőnek politikai álmait, s nevezze, a ki szereti: a francziát Hugo Victor nemzetének; mi egyiket sem tesszük, mivel sem a költői politika után nem indulunk, sem egy ily költő vezérrel egy nagy nemzetet jellemezni nem tudunk: mert ma a realitás és nem a szép phrázis képezi a világ mozgó factorait.

A. J.

Lapszemle.

A prussophil „Szt Péterburgskija Vjedomosti“-n kívül, a többi orosz lapok egyhangulag állítják, hogy itt van már az ideje arról gondoskodni, miszerint a jelen háboru bármily módon befejeztessék; mert azt többé nem lehet francia porosz ellenségeskedésnek tekinteni, hanem olyannak, mely egész Európa érdekeit megérintette. — Megengedni, hogy Poroszország Elsasét és Lotharingiát magához csatolja, annyit ténne, mint saját azemély- és birtoka ellen működni. Európa sorsa a seleges hatalmak kezében van; addig kell a porosz vágyaknak ellenállni, míg a második új adagra óriási erőt nem irányoz; akkor késő lesz diplomatiálni.

A szentpétervári „Birzsevijsz Vjedomosti“ vezércikkét így kezdi: „Az 1864 dik évben Dánországgal, két évvel később Ausztriával, négy évvel azután Franciaországgal — t. i. Poroszországgal — háborút viselt — ha ez progressio így fog menni, 1878-ban nekünk is ellenséget kell várunk? Lehet, hogy még előbb is. Oroszországnak kézen kell holnap lennie; — nem már ma. De nemcsak hádsereggel és pénzzel — azok Franciaországot sem mentették meg. Oroszországnak erkölcsi erővel — azaz: nemzeti érzülettel, azon erővel, mely Poroszországnak nincs — és mely erőhiány miatt Ausztria elbukott, s talán Franciaország is bukni fog — kell készen állnia.

Ezután nevezett lap Ausztria és Franciaország gyűgősegeinek okait keresvén, azokat abban találja, hogy a nemzeteket esztelen kormányzat által idegenítették el maguktól. Bismarcknak érdemét csak abban látja, hogy ezen gyűgősegeket eloldaltatja, és a lehető legjobban használta fel. Az orosz kormányzat szívére köti, nehogy Sedan Oroszországra nézve valamikép keeservebb eredményű legyen, mint Sebastopol volt.

Belügy.

A közoktatási miniszter, ki a népiszkolai oktatás érdekében mindent elkövet, erre vonatkozólag újabbán ismét egy tívös rendszabályt léptet életbe. A földadó végett ugyanis a katasteri hivatalok minden községről részletes térképeket készítenek, melyek az államnyomdában könyomatilag sokszoroztatni fognak, s így község és magánosok által is megszerezhetők lesznek. A közoktatási miniszter e lenyomatokat a községi iskoláknak is meg fogja küldeni, miáltal a földrajzi oktatás egy hatalmas emelttűt nyer, a mennyiben e földabrosok segítségével a nevelődékek a hazai földet oly nagyságban fogják ismerni, mint a minő arányban áll 1: 40°.

Páris ostromának eshetőségeiről.

„Franciaország mesterséges és természeti védelmi állapotáról egy németországi invasio esetére.“ E cím alatt vagy négy év előtt egy röpirat jelent meg egy porosz tábornoki tisztől, melyben a többi közt ez mondatik:

„Feltéve, hogy a betoló hadak egész Párisig behatolnak elő, vajjon megtörhik-e az ellenállást, mely ezen végietlen elcsúszott asztréren

fog előbb lépni, melynek ostromlása ép oly fárasztó lesz mint Sebastopolé? A főváros felé az ország minden részéből irányoztathatik segély, s egy túlyomó többség nélkül majdnem lehetetlen azt fegyveres kézzel elfoglalni s ily módon helyezkedni Franciaország birtokába. Páris sohasem fog birtokunkba jutni, ha csak politikai körülmények vagy erkölcsi érdek okok nem kényszerítik a védőt, hogy számunkra megnyitassék a kapu.“

E szavak mindenestre figyelemreméltók; s a német szerző illetékessége az események által csakhamar meg fog próbáltatni. Szerző e röpiratban egyszersmind előírja az utakat, melyeken át a német hadseregnek, invasio esetére, Páris alá kellene mennie; sőt megjelöli a helyeket, melyeknél a folyókön kellene áthaladnia, s a pontokat, a hol érintkezniük kellene. Szerző annyira részletekbe bocsátkozik, hogy a 27. oldalon egyenest kimondja, hogy a német hadseregnek a Sarre völgyén és Wittembourgon át kell előrehatolnia s megírja az irányt, melyen utjokat folytatniuk kell. És ez irány a németek lelkiismeretes pontosság-gal tartották meg mindaddig, míg Bazaine és Mac Mahon megsemmisítésére északra nem kénytelenítették fordulni.

A sarre völgyi seregnek — mond szerző — egyrésztől Elain és Verdun felé kell hatolnia, hogy elérje Rheimet; másrésztől pedig Pont á Mousson, Saint-Mihiel és Barr-le Duc felé menni. „Ha a támadó fel átlépte Pont á Moussonnál a Moselt, a védőket arra kell szorítania, hogy Nancyt kiűrtsék.“

Ha az invasioi sereg Reims Vitry le Francaisen át egyszer a Champagneba bevonult, a páris-strasbourgi és páris-mülhausenit uton kell maradnia; ebből az első résznek a Marne-völgy mentében, egy másodiknak Sezanneon, egy harmadiknak Troyesen át kell előhaladnia, és Colomniereen és la Ferté-sous Joarre-on át Lagny felé összpontosulnia, a Marne folyamat Condénál, Trilport és Chalifertnél lépve át.

E menetrend igaz, hogy Mac Mahon által utóbbi részében pillanatra megváltoztatott; de úgy látszik, hogy a poroszok sietve térnek vissza a fenjelzett menetrendbe, legalább a táviratok a fenjelített helyek legutóbbjainál jelzik már az ellenfőlt.

Páris ostromát illetőleg, azt mondja szerző, hogy egy rendszeres ostrom sok munkába kerülne, s még sem vezetne célhoz; sőt a város a védműveinek roppant kiterjedése még a teljes körülfalazást is lehetetlenné teszi. E szerint itt hasonló feltételekkel állunk szemben, mint a melyeket Sebastopol ostroma nyújtott. Szerző szerint a fő-támadás Saint Denis és Aubervilliers ellen lenne intézendő. A francziáknak e szerint ezek védelmére kellene a főszűrt fektetni, a nélkül azonban, hogy a többi védműveket fedezetlenül hagyják. Szerző azon nyilatkoztatta, hogy Páris sohasem kerül német kézre, hacsak politikai körülmények vagy erkölcsi indokok nem kényszerítik a védőt, hogy megnyissa a kaput, — a francziáknak nagy bátoritást szolgálhat, s a mennyiben az a németek előtt tekintélynek látszik lenni, mint a kiknek tanácsait elég híven követték, a világ legközelebb egy nagyszerű látványnak lesz tanuja, mely sokban fog hasonlítani Sebastopol ostromához, ha addig a diplomatia sikerrel közbe nem lép.

A „Times“ egy cikkében Páris ostromának eshetőségeit tárgyalván, többek közt ezt írja:

„A poroszok sisakjai rövid időn már láthatók lesznek Notre Dame tornyairól, s a francia kormánynak a népnek azon elhatározása, miszerint egy ostrom összes iszonyaival szembe fognak szállani, gyakorlati próbára fog tétetni. Mi nem fogjuk utolag megvitatni ezen elhatározás bölcsességét. A francia bázafasság el van tükölve harcölásra, mielőtt elfogadná az ellenség által kiszabott békefeltételeket. Tekintetük tehát ezen elhatározást viszeszavonhatatlannak, s lássunk, mi lehet annak valószínű eredménye. Mihelyt a poroszok Páris falai alá megérkeznek, s ezt földadára szólítják föl, ez utóbbi az által, hogy vonakodik capitulálni, megszündik város lenni, s várrá leend. Az a legerjedelmeseb vár leend, mely csak valaha szabályszerű ostrom alá volt véve. Az 20 előretolt erőd által van védve, melyek 24 mértföldnyi vonalban terjednek ki, s majdnem 2 millió lélekből álló lakosságot foglal magában. Mi nem kívánjuk jelenleg a Páris védelmére szolgálhatandó erődök, falak, vagy torlaszok valódi erejét nyomon. Készek vagyunk valóság gyanánt fogadni el, hogy a francia főváros oly fallal van körül

véve, melyen a legrettentőbb lövegek sem képesek áthatni, s hogy ezenkívül az oly nagy horderejtű ágyukkal van fölfegyverezve, melyek képesek az ellenség rohamait elbárítani, s a lakott városrészeket annak tüzeléséről megoltalmazni. Mi nem a városra, hanem a helyőrségre kívánunk az olvasó figyelmét irányozni. Mint mondják, 114,000 rendes katona van Párisban, azonban ezek vagy Mac Mahon szőrvet seregének maradványai, vagy a negyedik zászlóaljbeli egyének, vagy nem igen jobbak merő újonczoknál. Ez oly rozsol szervezett testület, melynek fegyelme a legutóbbi napok alatt nem igen sokat javulhatott, a párisi pórnéppel való „fraternizálás“ által. Ezen haderő, noha francia katonákból áll, nem képes nyílt téren fenntartani magát, s Vinoy tábornoknak nem kár dicsőségére szolgál, hogy azt épségben el tudá juttatni Párisba. Mindazáltal kőfalak mögött jó szolgálatot lehet várni tőle; az ily természetű hadfolytatás lévén az, melyben a francia csapatok e hadjáratban leginkább kitüntettek magukat. Az, a mit katonáktól bármely körülmények közt kívánni lehet, abban áll, hogy honukért harcoljanak. Arra nem lehet őket fölbíjni, hogy éltüket lehetetlen vagy haszontalan vállalatokban pazarolják el. Wimpffen tábornok, midőn 90,000 emberét arra szólította föl, hogy Sedannál rakják le fegyvereiket a poroszok előtt, szerencsét kívánt magának, s nekik abhoz, hogy „kikerültek egy haszontalan mézárslást, s megőrizték az ország számára oly katonákat, kik még valamikor képesek lehetnek jó s fényes szolgálatot tenni.“ Ez katonához illő nyilatkozat volt, s a katonáktól Párisban sem lehet többet várni, mint a mit Sedanban tettek. Azok csupán addig fognak harcolni, míg a harcnak valami célja lehet.

Azonban ezen rendes katonákon kívül, — mint mondják — Páris védelme még a népre is van bízva. Az önkéntesek 3 frenyi napi fizetést fognak huzni, s „nemzet műhelyekről“ 80 millió font sztrignyi kölcsönökről, s 100,000 munka nélküli kézműves foglalkoztatásáról hallunk beszélni. — Az 1848 iki férfiak visszatértek, ama forszak nótáival. A számlizetés hosszú évei épen oly módok voltak rájuk, mint hajdan ama javithatlan Bourbonokra nézve, kik „semmit sem tanultak és semmitsem feleltek el.“ A munkás osztálynak javára tett ezen állítólagos intézkedésekben Louis Blanc befolyásának nyomára találhatunk, a francia földre történt első kiszállásakor, s nem esoda, ha némelyek azok közül, kik most Párisban az ügyek élén állanak, s különösen Favre Gyula, ki 1848. júliusban a Louis Blanc vád alá helyezését ajánló jelentést előterjeszté, s ki Crémieux s több másokkal együtt, ama jelentés elvetése következtében lemondott, most arról gondolkodnak, hogy miként küldhetnék külföldre Louis Blancot, s Ledru Rollint, magas diplomatiái állásokra nevezvén ki őket. Mi nem kételkedünk róla, hogy a 2 sh. 6 d-nyi napi bér csudákat mivelend több száz-ezernyi népharcosok öszszgyűjtését illetőleg; azonban ha az alsóbb osztályok közt, minden válogatás nélkül, fegyverek fognak kiosztani: Párisban, s mindazon nagy városokban, hol a köztársaság kialakított, ez komoly veszélyt idézne elő, s a harmadik köztársaság számára, az első s második köztársaságok ama rettentő thermidori, s júliusi napjainak ismétlődését késztin elő. Trochu tábornok mindjárt az első perczen, midőn Páris parancsnokságát átvéve, a polgárokat arra figyelmezteté, hogy míg ő a falakon kívül fog az idegen ellenséggel harcolni, nekik belől óvakodniuk kell a házi ellenségektől. De akkor, midőn Trochu ama kiáltványt kibocsátá, Franciaország még erős kormányval, s Páris, és a többi városok hatályos, s éber rendőrséggel bírtak. Most azonban amaz egész repressiv rendszer elenyészett, s a nem felelős osztályok mindentűt „a helyzet urai.“ A rend, mint mondják, eddigelé bámulatosan megőriztetett, a mint ez rendszeren történni szokott, „a forradalom mézes heteiben.“ Talán semmi valódi veszély sem létezik; de már pusztán a veszélytől való félelemnek is szűkségek meg kell bénítania a valódi bázafasság erőfeszítéseit. A párisi társadalom egy önmagában megszólalt család gyanánt készül ellenszégül a megtámadónak. Ama lelkesült kiáltások közt, melyekkel az új köztársasági időszerk bevezettetett, volt egy ily kiáltás is: „Éljen a kereskedelem!“ Azonban most Páris egész kereskedése s ipara pangásban van, s a kis kereskedők, kiknek már csak az is annyira nehezükre esik, ha boltjaikat be kell zárniok, nem nézhetnek iszony nélkül azok kiraboltatásának eshetősége elé. A porosz megtámadó elleni gyűlöletük alig lehet oly mély, mint a poroszok ellen harcba küldendő fölfegyverzett pórnéptől való félelmük. Pá-

ria nem az első város lenne, melyben egy idegen ellenség bevonulása egy házi ellenségtől való megszabadulás gyanánt üdvözöltetett; s ily tünnemény magában Párisban sem lenne előzet nélkül.

Béke-közvetítő.

Simon Lajos, a volt német parlament egyik előkelő tagja, a következő békeközvetítést teszi közzé:

„A császárság meg van döntve. Helyére egy ideiglenes kormány lépett, melynek tagjai azon időben a háború ellen szavaztak. Személyesen ismerem azokat közül többen, s tudom, hogy ők mindig tiltakoztak Franciaországnak a német viszonyokba beavatkozása ellen. Most azonban a háború jelleme megváltozott. A Napoleon által indított támadási háború a francia nemzet védelmi háborújává változott át. Az ideiglenes kormánynak addig kell azt folytatnia, míg az invázió kényszeríti arra. Németország biztosítékot kíván a támadások ismétlése ellen. A biztosíték a nyilatkozott német hatalomban s a megváltozott francia állapotok szellemében van. Ha Németország most a helyett, hogy igazságtalanságot hasonlóval fizetne vissza, igazságosnak jelentkezik, ezáltal egész Európában, sőt Franciaországban is oly tiszteletre tesz szert, mely — összekötve azt saját erejével — a legbiztosabb paizs lesz függetlenségéhez.

„Ha ellenben Elsaszt és Lotharingiát elszakítja Franciaországtól, nemcsak hogy az óhajtott biztosítékot ellenkezőjé fogja elérni, hanem még saját szabadságát is megsejti ez által. A felsőbb parancsra német kezektől annyira megsértett Strassburg, egész Elsass és Lotharingia nemcsak külön, hanem a háború szerencse s fejedelmi egyezkedés által vannak Franciaországhoz csatolva, hanem hasonlólag is, 3 nagy forradalom vívmányainál fogva. A német nemzetnek nem kellene elfelednie, hogy a francia nép 1789-ben az emberi jogokat, 1830-ban az alkotmányos rendszert, s 1848-ban az általános szavazati jogot vívta ki. Egy nagylelkű nemzet ezen hősi vívmányai nélkül a munkás, a pásztor s a polgár egész Európában még ma is hűbéri előjogok igájában nyögne. Hogy az előjogokkal bírók inkább gyűlölik a francia köztársaságot, mint Napoleon császárt, kit az államcsíny idejében, mint a társadalom megmentőjét üdvözöltek, az nagyon világos. A német nemzet, fegyverei letétele után, kívánságát annyival nehezebben fogja keresztül vihetni, mennyivel inkább gyűngíté a francia testvér-nemzetet. Önkény és erőszak kétült kard, mit nem lehet a nélkül használni, hogy saját magát ne sértene meg vele az ember. A német nemzetnek annyival lesz nehezebb önkormányzati jogát keresztülvinni, a mennyire ezt Elsass és Lotharingiában megsejti.” Simon Lajos (Trier.)

A csataterőről.

Ma már a poroszok is bevallják, hogy Páris elleni operációikban késedelmezés történt, mert a német hadsereg a legújabb rendeletek folytán 12-dike helyett 20-kán érkezik csak Páris elé. A késedelmezés oka iránt különböző hírek szárnyalnak, a legvalószínűbb ok az, hogy Strassburg, Metz, Toul és Mezières ostromainak eredményét akarják bevárni. Egy Rheimból a főhadiszállásból érkezett levél szerint f. hó 8-kán Brandenstein alvezetés alatt parlamentaire teljeshatalommal ellátva küldetett Metzbe és ennek visszatéréseig a főhadiszállás, hacsak a körülmények szigorúan nem követelik, nem tétetik át máshova. Azon hír van elterjedve, hogy Páris előtt 550,000 emberből álló új hadsereg van felállítva.

Páris erődei körül torpedók vannak elásva, melyek villany-ütegekkel állnak kapcsolatban, s az ellenség közeledtével el fognak sütni. Minden ily torpedó oly erővel bír, hogy egy század katonaságot légbe roppithatni vele.

A porosz előnyomulás félbeszakításának az „Independ.“ következő okát adja:

A poroszok nem képesek hatalmas ágyúkat

vasúton szállítani, minél fogva kényszerülve lettek azokat a Marnetől a Rajnáig vezető csatornához vinni s itt tüzéjókra rakni. Midőn már körülbelül Vitri-le-français környékén jártak, a francia mérnökök megnyiták a csatorna zárlatját, mi a lövegek tovaszállításának desorganisatioját idézte elő.

Páris, sept. 15. Trochunek egy napiparancsa mondja: A sánczokon a napiszigetelést 70,000 ember látandja el. Páris erődítési árva 300,000 fegyveres ember kitartó erőfeszítése által fog védelmezettetni.

Páris, sept. 16. A porosz portyázó őrk Creteil ig mennek; úgy látszik, az előcsapat Creteil és Menilly-sur-Marne közt van. Tegnap este Párisból számos katonaság vonult ki, ma valószínűleg csata lesz.

A „Wehr Zeitung“ külön levelezője folyó hó 9-ről azt írja Párisból, hogy tagadhatlan, miként Franciaországban úgy a politikai, mint a katonai helyzet mindinkább kezd derülni. „Utóbbi illetőleg — ugymond — csodálatra méltó, hogy a francia katona, híven népének jelleméhez, az egyik végtől a másikba megy át. A tegnapielőtt még egészen demoralisált katonák ma már egész más világban mutatják magukat; ehez járul, hogy a várt 100,000 mozgó nemzetőrgyorsan követi egymást egészen más benyomást tesznek, mint a gaminok, kikből a párisi 18 zászlóalj zöme áll ugyszólván, s kik Trochu tábornoknak sok munkát adnak. Ezen változással karöltve járnak a jó hírek a 25—35 éves kiszolgálaltakra ujra besorozása iránt, s hogy végül ma Lyonból is tetemes gyarapodást várnak, úgy, hogy a párisi helyőrség nemcsak védelmi, de támadó szerepekre is fog vállalkozhatni.

Minden, a mi a védelmet akadályozza, már nagyrészt romba van döntve, s csak Montretoutnál éjjel nappal 12,000 munkás dolgozik.

Páris, sept. 14. A párisi lyoni pályán a közlekedést beszüntették. — Tegnap egy Montereau tájékán, porosz dicsőítések és franciák türeiről közt vívott ütközetben a poroszok 60 halott és sebesült veszteséggel visszavertek. Kevésbé szerencsés kimenetele volt ma egy Melun és Brie Conte-Robert közt folyt ütközetnek. A poroszok elfogtak néhány franciát.

Bécs, sept. 15. A „Tagespresse“ jól értesült forrás után kijelenti, hogy itt a békealkudozásokról mit sem tudnak, ez ellenében azon meggyőződésben vannak, hogy Poroszország Páris bevétele után a Bonaparte dynastia restauratioját fogja eszközölni.

Berlin, sept. 15. A „Nordd. Allg. Ztg.“ írja: Poroszország Franciaországban egy törvényes és egy tényleges fennálló kormányt ismer; a béke azon kormánynyal fog köttetni, mely jobb feltételeket és mindenekelőtt biztosítékot fog nyújtani. Franciaország előbbi katonai meghatalmazottja Berlinben hadifogolylyá tétetett.

Metz bombázása is megkezdődött. A metzi táborból 9-ről írják, hogy ama napon igen élénk ágyúzás hallatszott, s a vár közelében fekvő falvakat, melyekbe a franciák elbújtak, lövtek össze. A bombázás hatása nagy volt, s négy felől felgyújtotta a falvakat. Különböző tulajdonképeni ostromra a poroszok nem készülnek. A mit csapataink — írja a levelező — az ümlő esőben szenvedtek, leírni nem lehet. Nem készülve észre hadjárata, nincsen meleg ültöztünk: főleg meleg harsányák és felöltők hiányoznak.

Az „Elb. Z.“ a metzi porosz hadsereg állapotáról következőket ír: „A folytonos rossz időben igen sok emberünk megbetegedett. Számos kórbázban hagymáz betegek vannak. A Metzben levő hadsereg kitartása bosszantani kezd bennünket: mi nem tehetünk mást, mint az ellenség kitörését meggátolni. Ha Metzét eredményesen bombázni akarnók, mindenekelőtt a két legerősebb erődöt kellene elfoglalni.”

Berlin, sept. 15. Mundtsheimből a hó 15-ről jelentik, mintán a 3-dik paratelt a hó 13-kán bevezetett, a glaciis megkoronázása a part előtt ma éjjel hajtatott végre. A réstűrő üteg jó eredménytel működik. Strassburgban a hó 13-kán kiáltott ki a köztársaság. A Keller tábornok had-

Az éneklők és tyúkfélék között a galambcsalád (Columba) képez átmenetet, melynek egyik faja a gerle-galamb (C. turtur. L. Turteltaube). Hossza rendszeren 10—11 hüvelyk. Testalkota karcsú, nyúlós, s ezt hosszú farka s szárnyai még feltűnőbbé teszik; tollazata egyszerű: háta szürke, szárnyföldi rozsdaszíntűk, nyakán fekete folt hajlott fehér haránt vonalokkal, melle testszíntű.

Azonban nem ezen szegényes öltözet, hanem csinos terméte s könnyen szelídülő természetete teszi őt sokak előtt oly kedvéssé, s egyszerűsége okai annak, hogy a madárkedvelők által nem ritkán, szabadságától megfosztva, a kalit rabságába kerül. Lassanként azonban a fogságot is megszokja, s minthogy rendszerint már fiatal korában a fészekenről fogatván el, párosan tartatik: az új szálláson is nemcsakára otthon találja magát, s ha számára kényelmes fészék van berendezve, még tojik és költ is.

Egyébíránt vad állapotban ijedős és heves természetű. Búgása folytonos érzéki szenvedélyesre mutat, mi leginkább kiül a tavasz évszakában, mint a mely a madarakra nézve par excellence a szerelem kora. Ekkor a gerle, hogy magát

testéből egy osztály 200 franc tüzért tűzött el Bischheim- és Colmarnál.

München, sept. 14. 2 óra 45 p. d. n. A 4-dik seregéről szóló hírek szerint az megszállotta Laont, cernirozza Soissons-t és előcsapata körülutakon Senlisig ment előre. Soissons, melyet felszólítottak, hogy adja meg magát, azt válaszolta, hogy soha, és nem fogad el soha parlamentáretket. Soissons-t most 12,000 harcász szabályosan ostromolja és az erre szükséges ágyúkat a német erődökből vitetnek oda. A 4-dik sereg a hó 10-én kapta meg utánküldött helyettesítő csapatait.

London, sept. 15. A semleges hatalmak bizalmas értekezletei a porosz főhadiszálláson azon eredményt adták, hogy Vilmos király szilárdul megmaradt azon elhatározásánál, miszerint Párisba való bevonulása képezze a béke előfeltételét, és hogy csak Párisban fog eldöntetni a kérdés, melyik kormánynyal kössön Poroszországgal békét, ez okból minden diplomatiái alkudozás félbeszakított. Thiers ennek dacára is a német terület ki-kerülésével Kopenhágán át Pétervárra fog menni.

Mac Mahonról.

Az „Organ de Namur“ a szerencsétlen sedani csatára vonatkozólag következőleg ír Mac Mahonról: „Mac Mahon tábornagy szept. 1-én reggel 6 órakor, az utolsó csata kezdetén, melyet nem ő vezetett (?), sebesült meg. Palikao gróf s a védelmi bizottság parancsára vonult Sedan felé, mi a francia fegyverekre nézve oly végzeteljes lett. Mihelyt a tábornagy egészségi állapota engedni fogja, hiteles okmányokat fog közzé tenni, hogy a hallatlan sedani csatapropha miatt őt nem lehet felelőssé tenni.

A tábornagy mindjárt a sedani csata kezdetén sebesült meg s így nem folytathatta be az események további menetét. Hősies magatartásáról a francia lapokban számtalan közleményt találunk, melyek közül az alábbi érdekes levelet idézzük.

Namur, szept. 6.

„Holnapután 15 éve lesz, hogy győzelmes rohamot intéztünk Sebastopol ellen, mondá több francia tiszt, kikkel Dinautból Namurba jöttem.

— Ott voltam én is! mondám.

— Ah! űn is ott volt! Ugy tehát képes fel-fogni, mily boszankodás és szégyenérzet tölt el. Minő lapba ír űn most? Kérdő tölem egy vén ezredes, kinek csizmája telve volt vérfoltokkal, s kinek feje majdnem egészen be volt borítva véres sebekkel.

— A „Soir“-ba!

— Ah! a „Soir“-ba! Mondja el kérem a „Soir“-ban, hogy ha „Figaro“ aláírását nyitott a hős Mac Mahonnak adandó díszkardra, akkor a „Soir“ nyíson aláírását ezen nagy férfinak állítandó lovaszoborra! Vegyék ehez az átkozottak (Napoleon) szobrait és öntsenek abból szobrot Mac Mahonnak, de előbb tisztítsák meg az érczet. Azt lehetetlen elbeszélni, hogy mit tett Mac Mahon, míg egy granátadarab elvitte cizmája búsát, úgy, hogy a csont kilátszott. Én azt mondom űnek: ezen ember Isten volt.

Vas és tűz, robbanó lövegek és nem tudom, minő pokoli keverék, melyet a poroszok az alkalommal először használtak, özönnel ömlött rá, mint a jégeső a háztetőkre. Előre ment, kereste a halált. „Engedjenek barátim! mondá nekünk, kik lova elé vetettük magunkat, hogy meggátoljuk őt szándékában — engedjenek! hadd mutassam meg a királyoknak a berezegeknek, kik embertömegeik háta mögé állanak, miként küzd és miként hal meg egy francia tábornagy, midőn többé győzni nem tud!“ s ezt mosolyogva mondta, ama szomorú mosollyal, mely könyekre fakaszt és dühre gerjeszt! Oh! nyomorúság! Öltünk, üldöztünk, s az élők rakásra hultnak csapásaink alatt.

Eszerevesztemen felmászunk a holttestek által képezett halomra, hogy lássuk, meddig tarthat még ez üldöklés! kicsordult vértől füstölő kardom kiesett lankadt kezemből, midőn láttam, mily iszonytató tömegekkel van még dolgunk. A síkság, a láthatár mind feketélt az emberektől; — úgy voltunk, mint néhány légy a hangyabolyban.

leendő arájával megkedveltesse, epedő bűgást halalt, s félig leeresztett szárnyakkal hajlongva udvarol neki.

Mondják róla, miszerint annyira szereti társát, hogy ha ez elpusztul, bánatában rendszerint ő is elhal s párja halálát ritka esetben éli túl. Ennélfogva a költők metaphoráiban nem ritkán a hűség példányaként szerepel; innen a közmondás is: „úgy szereti, mint gerle a társát.“

Oken a madarakat két nagy csoportra osztja, t. i. a fészaklakók- és fészakfutókra. Ezen felosztás szerint madarunk az előbbiekhez tartozik, mint-hogy — ellentétben a fészakfutókkal — főkéi zárt szemekkel s csupaszon kelnek ki a tojásból, hosszabb ideig szorulnak etetésre s több ideig kénytelenek a fészeken maradni.

Fészékét fákra rakja s évenként többször költ, de mindenkor csak tojást rak. A him és nő — mint minden, egynejtűségben, azaz párosan él madárfajnál — felváltva ül a tojásokon, melyekből 16—17 nap alatt kelnek ki a kised madárfiókák. Ezeket aztán rendszerint 3—4 hétig begyűltől etetik az öreg, míg végre annyi szeretetteljes gond és ápolás után szárnyra bocsátják.

A gerle könnyű és gyors röptű vándormadár.

— Tábornagy! — mondám neki — legalább 200 ezer ember áll előttünk.

— Nem! — válaszolá nyugodtan — 300 ezer vannak.

E szavakra szemünk elborultak, s mi majd megőrültünk. Midőn magunkhoz tértünk, el voltunk vágva, s az üldöző dicsőítések elől belga területre léptünk. Meg voltunk mentve, de minő áron!“

Hatósági élet.

Sepsi-Szt-György, szept. 7. 1870. —

Háromszék képviselő-bizottmányának évnegyedes gyűlése folyó év szept. 6-án tartott meg a rendes elnöklet alatt. A megnyitó beszédben a gyűlés főbb tárgyai megemlítve, a jövő évi közigazgatási költségvetés elkészítésével — tekintve az országos szükségeket — takarékosagra hivatott fel a bizottm. gyűlés, — megemlítetett a folyó év aug. 5-én Fel-Csernáton községében történt nagy vizáradás, a mi által okozott károk enyhítésére a magas kormány által küldött 150 frtnak és a már gróf főkirálybíró úr 5 mlga által megindított kőnyradomány-gyűjtésnek gyarapítására a gyűlés is felelőssé tette.

Ezzel kapcsolatban a megnyitó beszédnek bevégezése után bizottm. tag Szentiványi György interpellálta a gróf főkirálybíró urat, hogy igaz-e, miszerint a felsőnátoni vizáradásról hirtap után értesült? van-e tudomása, hogy Uzon községében az illető járási dultó hivatalos működésében gátol-tatott? ki az oka, hogy a vadasi útvonal még nincs járható állapotban? s miért méretett fel ottan egy új parallel-vonal? Az új parallel-vonal készítésénél minő kihágások történtek? A kálnoki bíró, ki bizottmányi tag is, kinek rendeletéből fogatott el? Hasonlólag N. Ajtáról több személy az erdővidéki vonal készítésekor miért kisértetett a szék tisztá-géhez be? s azon hír alaposaságának — mely szerint csak is fizetés útján szabadultak ki — kinyo-mozására tétetett-e valami lépés? s végre, igaz-e, hogy a székházhoz szükséges tüzfát a gróf főkir. bíró úr gaadatisztje szállította?

Az itten rövidbe összevont interpellációra, bárha az az igazgató királybíró kötelessége volna — azonban a széknek két királybírája országgyű-lési képviselő lévén, az egész közigazgatás vezetése csaknem a főkirálybíró úr által történik, ki mindenről bármely perczen teljes felvilágosítást lévén képes adni, most is azonnal felel és pedig következőleg: hogy a felsőnátoni vizáradásról a tisztaság útján értesült egy kissé későn ugyan, a miért az illető tisztviselő erőlyesen meg is fedde-tett,—s a nyomor lehető enyhítésére személyesen is helyszíniére lett kiszállása után intézkedését meg-tette. Hogy valamely tisztviselő hivatalos működé-sében gátolattott volna, nincs tudomása — a tiszt-i tekintély megóvását mindenki iránt és minden kö-rülmények közt hivatalos kötelességének ismervén, ha ezen ügy feljeltetett volna, bizonyosan erő-lyes intézkedést von maga után.

A vadasi útvonal kész és a közlekedésnek át van adva, a viz ugyan tett kárt az időn, de nem járhatatlan. Új vonal pedig a mi kevés van, a gróf főkir. bíró úrnak személyesen a helyszíniére lett kiszállása alkalmával felismert mérőűki hibák foly-tán, az útvonal céljának megfeleltetése végett méretett ki.

Ezen útvonal fontosságának megismertetésére megemlítem, hogy Háromszék ezáltal léssen az építés alatt lévő kolozsvár-brassói vasúttal leg-rövidebb úton összekötve és ez okból annak jó karbani fenntartását jól felfogott anyagi érdekünk parancsolja; de egy új útvonalnak tökéletes jó karbani fenntartásához szükség, hogy az igénylen-dő munkában kellő buzgóság fejtsse ki és hogy a felismert szükségesség is czélzertességénél fogva az minden oldalról erkölcsi támogatásban is része-stüljön, nem pedig — mint az interpellációban is írva van, szerencsétlenné lett híreszteléssel, — a közönység előtt kicsinytelenség.

A kálnoki bíró bebörtönöztetése egyfelől a törvényes rendelet és az útesztálás elleni izgatás

Jó tavasszal megjő, március, áprilisben már itt van, szeptemberben ismét elvonul. Oly években pedig, midőn enyhe a tél, s korán kezd t vaszodni, már február végén mutatkozik az erdőben, hal-latva néha szerelmi búgását.

Sajátaságos, hogy míg nálunk árnyas erdők s folyampartokon levő berkekben tartozkodik a félén-ken elvonul, sőt a gabnaföldeken is inkább csak aratás idején jelennek meg, addig Törökországban a házak ereszei alatt fészkel s majdnem oly sze-lid, mint házi galambjaink. E jelenség oka min-denestre a körülmények- s helyi viszonyokban (péld. üldöztetés stb.) rejlik.

Húsa a gerlenek igen jóízűt s épen ez a legnagyobb szerencsétlensége, mert e miatt — a héján kívül — a vadász is ellensége.

Főleg augusztusban, midőn a tarlón csapatok-ban jelenik meg, szedegetve az elbultott magot, üldözi őt leginkább a kegyetlen vadász. ...

Pedig mennyivel nagyobb élvezet hallgatni az „erdők szerelmest“, midőn párja mellett ül a magasban álló fészék körül a végig búgja a családi élet aprólékos örömeit. — — —

Simai János.

TÁRCZA.

Egy kép a honi madárvilágból.

A madár a világhossz, a szerelem, a dal gerlege. Egy, testet nyert költői gondolat.

Gr. Lázár Kálmán.

Ápril hó elején vagyunk. ... A fehér lepel-ből kivetkőzött természet már a tavasz virágait tűzi föl longó fűrtére, s a megérkezett vándor szár-nyasok rendre jelentkeznek a sőtétlű erdők lomb-jai között, hol az eddigi némaságot csakhamar víg madárrák lelkesült zaja váltja fel. — —

De honnan jó a hang, mely zúgva vegyül a zenészek kardalába? E hang a gerle. — Ő sze-gény tartozik a dalosok közé, mindazáltal érdekes külsője bántos hangja magára vonja figyelmünket.

Nézünk tehát közelebből e madarat, ha nem is az avatott szaktudós, legalább a természet-barát észlelő szemüvegén át.

következtében történt, másfelől azon körülményből, hogy az igazgatás folytán két község hagyta félbe útesinálási munkáját és távozott el a helyszínről; tehát nem alaptalan tisztviselői relációból — ez ki derült a véghezvitt törvényeszkri nyomozás rendjén nevezett bírónak saját vallomásából, a miért reá a büntetés ki is szabott, s hogy mint bizottmányi tag fogatott el, és a jogegyelőség elvéből foly; mert a ki a törvényes rendelkezések ellenszegül s annak foganatosítása ellen nyilvánosan igazt, legyen az bárki, a közrend és csend érdekében azonnal rendőrileg letartóztatandó.

A n.-ajtaiak hasonlólag az útesinálási munkának ellenszegülése és az illető tisztviselőnek fenyegetése következtében fogattak be, hiszen épen interpelláló úr kívánja — a mint dullói hivatalos működésnek gátolatlansáérti kérdése igazolja a tiszt tekintély sértetlen fenntartását egyfelől, míg a n.-ajtaiak bekiesztetését, a mi a tiszt tekintély megsértéséből történt, interpelláció tárgyává teszi, már ebből kiülünik a következetessége.

A n.-ajtai ügyben fölmerült birnek kinyomozása az illető törvényeszkri útján részletesen már be van végezve.

A mi a tűzifa-szállítás kérdését illeti, a fát a gróf főkirbíró úr szállíttatta, mert a megtartott árlejtés alkalmával a kívánt minőségű faszállításra oly árban senki sem vállalkozott és így jutányosabban jutott a tisztség a tűzifához, a mi közönetet, nem pedig gáncsot érdemel.

Gy. S. biz. tag is interpellálta a főjegyzőt a „Kolozsvári Közlöny“-nek folyó év július 14-iki számában megjelent felszólalásnak igaz voltáról; a főjegyző feleletében a közte és felszólaló Sz. Gy. úr közt történeteket valónak ismerte el, a kért jegyzőkönyvet azért nem adta át, mivel a nevezett úr folytonos harcban áll a bizottmányi-gyűléssel, egy alaptalan, bekövetkezhető zaklatástól a miniszteriumot, vagy a közönséget meg kívánta kimélni; egyébiránt útasította a jegyzőkönyvnek megszerzési módjára.

A szentesített törvények kihirdetetté a felsőbb rendeletek tárgyalása alkalmával, a belügyminiszteriumnak a volt huszár-családoknak a mult bizottmány-gyűlés által felterjesztett kérésükre adott is, a legfelsőbb elhatározást ezen tárgyban fenntartó leirata tudomásul vétetvén, az egész gyűlést emelkedett hangulatba hozta a jelenvolt székely huszároknak azon nyilatkozata, miszerint belátván a cél szentségét, mire a löbesszerzési alap utalva van, belenyugosznak a fenni magas leiratba — mit a gyűlés indítvány folytán jegyzőkönyvileg az ügy érdeméhez méltó kifejezésekben megköszönvén, azonnal több üdvös határozatot hozott ezen alapok rendeltetésük céljának foganatosítására.

A Miklósváraszkében megürlt királybírói állomásnak választás útjánai betöltése, mint e gyűlés egyik főtárgya lévén a megnyitott beszédekben is említve, az a miklósváraszkéri bizottm. tagoknak nagy többsége kifejezett kívánata folytán tekintve a mihamarabb életbe léptetendő meggyerendezési törvényt, elmaradt és a gyűlés a gróf főkir. bíró ő mlga által történt helyettesítést az említett törvénynek életbeléptetéséig fenntartani határozta.

Több ezen gyűlésben hozott fontos határozatról jövő levelemben fogom a t. cz. szerkesztőiséget tudósítani; jelen, már szokatlan hosszúra nyult tudósításomat bezárom.

X. X.

Videki levelezés.

Gyulafejevárv, szept. 8. 1870. — E sorok írója f. hó 6-kán Gyulafejevárvát a „Magyar király“-hoz címzett vendéglőben kényszerülve meghálalni, ott olt kalandot élt át, melyet ezennel nyilvánosságra hozni emberbaráti kötelességének tart. — Fennevezett nap estején 11 órakor fáradtan és álmosan értem a „Magyar király“-ba s ott magamnak szobát kértem. A szolgálattevő pincér — ki, ugy látszik, egyedül gondolja az egész vendéglőt — tölem a szobalieteket mindjárt kikérvén, gyufát ígért hozni s a val távozott. En a pamagra dölve szivaromat akartam elezni; de eleznyadtam. Egy idei szunyadás után a nyakamba esett szivar égetése által okozott sajtó fájdalom ébresztett fel. S ez jó volt; mert ez engem ép ugy, mint Rómer urat a vendéglőt is, megmenté a kirabol tatástól. Azon perczben t. i. midőn fölbredek, egy liberális inast láték magam előtt állani.

— Mit akarsz barátom? — kérdém tőle.

— El tetszik reggel útazni?

— Igen, reggel 3 órakor.

— Fel fogom kelteni — mondá s a val távozott.

En első meglepetésemben azt hívéim, hogy valami házi szolgálal van bajom, ámbár nagyon feltűnt a késő éji látogatás. No, de belenyugodtam a dologba s kezdtem levetkezödni. Nem lévén még mindig gyufám, kiszólék az ajtón az épen most távozott berruhásnak, lenne szives engem éjszákára tüziszserrel ellátni. Ő akkor a folyosón égő lámpák oltogatásával volt elfoglalva, s kérésem teljesítését megígérte. A lámpák eloltsa 12 órakor egy nagy vendéglőben, nekem nagyon feltűnt, s e tekintetben tájékozni akarván magamat — kérdést intéztem hozzá, hogy miért teszi azt. Felelete: „Házi szolga vagyok s Rómer úr parancsa szerint kell cselekednem.“ Bementem újból szobámba, vár-

va a tűzszert. Kevés idő múlva hallom, hogy valaki az egyik szobába betör s ott irtóztató csörömpölést visz végbe. Rosszat gyanitva kezembe vevém pisztolyomat s kirohantam a folyosóra. De a kormosüfében mitsem veheték észre. A zajra, gyertyával, előrohant pincér és neje zavarukban rám támadának; de csakhamar fölismervén, a pénzüket keresett, de ellíltat gazembert kezdik üldözni. De ő már sehol sem volt. Ezalatt sokan sietének elő a sétatéri kioskból, s köztük annak tulajdonosa Rómer úr is. Ez történt 1 és 2 óra között. Kérésre rendőrök hivattak elő. En a jelenvoltak előtt a gazembert tetőtől talpig leírva — annak fölkeresésére indultam, s szerencsére a „Binder szálloda“-ban el is fogtam a jó madarat épen akkor, a midőn nyugalomra akarta magát adni — a fáradságos munka után. Ő maga a „Binder szálloda“-szolgálattevő személyzetéhez tartozott. Neve: Weisz Mihály. Most a börtönben várja érdemlett büntetését. Ebből kivonhatja magának kiki a tanulságot s tájékozhatja magát, ha netán Fejérvárt kellene meghálnia.

X. X.

Déva, sept. 14. 1870. — Tekintetes Szerk. ur! A „Federatione“-pesti románlap idei sept. 11. 86 dik számának „Különbözlék“ rovatában egyebek között e figyelemre méltó sorokat olvasom: „Eötvös ur és hivatalnokai jobban tennék, ha nem bosszantanának minket t. i. a „Federatione“-románait — ilyen célzatos intézkedéseikkel, melyek a népek csak kárára vannak és semmi jó következménnyel nem lehet. A román népek nemzeti mivelődésére van szükség, nem pedig magyarra. Valamely nemzetet saját nyelvétől, a mely legjobban a legtermészetesebb eszköz önmivelődésére, megfosztani, ugy szölvá: erkölcsi lopás. Ilyen módon nem mivelődik egyetlen nép sem, s ha mi Eötvös ur helyében volnánk, borzadnánk a magyarokkal azt tenni a mit ő urasága teszen a románokkal.“

Ezen felajdnlásra az adott okot a „Federatione“-szerkesztőjének, hogy a zilahi és kolozsvári állami képezdek igazgató tanácsába csak három román neveztetett ki és hogy a dévai képezdeben a tannyelv a magyar nyelv leend.

A dévai képezdet illetőleg megnyugtatóm Porutiu János urat, miszerint ebben a román literatúra egy született román tanár által fog taníttatni, a ki egy árva szót sem tud magyarul. Azt hiszem, hogy ez elegendő kezesség arra nézve, hogy itt a román nyelv egy hajszalnyira sincs veszelőztetve. A zilahi és kolozsvári képezdek igazgató tanácsainak tagjairól nem szólhatok, szóljanak azok, kik az ottani viszonyokat ismerik. A mi pedig azt az „erkölcsi lopást“ illeti, felkérem Porutiu urat, hogy figyelmeztesse erre a bukuresti román cultus minisztert a „Federatione“-ban, mert mi csakugyan elborzadunk, valahányszor eszünkbe jut, hogy mit követnek el Moldovában a román kultusminiszterek és az olasz papok a szegény csángó magyarokkal. Ha Porutiu ur borzadásunk okait kívánja tudni, szolgálhatunk hiteles adatokkal.

A „Federatione“-nak egy magyar olvasója.

UJDONSÁGOK.

—? Ő Felsége szerdán f. hó 21-kén Grácsba megy s onnan esztörtökön este vissza.

—? József főherczeg s bonvédőparancsnok e hó 16-dikén érkezett Vukovárra, hogy a horvát honvédség gyakorlatai felett szemlét tartson.

— A reichsrath mindkét háza f. hó 15 kén nyitattott meg. Az ünnepélyes megnyitás azonban szombatn 17-kén történt ő Felsége a császár által.

× A Biasini Domokos által rendezett kéjvonal Kolozsvárról N. Váradra a mult vasárnap reggel 7 órakor nagy tömeg jelenlétében indult el. A kújutazásban közel 500 an vettek részt, kikkel 16 felvirágzott kocsi robogott tova. A vonat csak az nap éjjel 3 óra után érkezett ide vissza. E kirándulásról érdekes tárczaezik van kezünk között, melyet azonban, minthogy későn érkezett be, csak lapunk jövő számában adhatunk.

—? Dr. Konek, mint az „Ellenőr“ értesül, állítólag vissza akar lépni az egyetemről, mivel nézetei nem egyeznek a csallhatlansági dogmával. Az ultramontán Konektól nagyon szép és meglepően váratlan e lépés. Egyébiránt majd a polgári házasság behozatalával megszünnend az egyházjog is, mint kötelezett tantárgy s így nem fogja az infallibilitás dogmája még a tudomány csarnokában is a „békérontó“ szerepét játszhatni.

— Figyelmeztetés a t. cz. szülékhez. A kolozsvári róm. katb. növelékben még néhány fizetési gym. tápnövendék számára lévén üres hely, az illető szülők érdekében ezennel köztudomásra hozatik, hogy az üres helyeket elfoglalni kívánók f. hó 30 ig magukat alólírtál jelelték. A növelékben a tápnövendék, mosás: kivén, teljes ellátásban részesül. Előre fizetendő havi illeték 11 frt, ágyfahasználatért 1 frt. A kik első asztalnál a tanárokkal egyenlően élelmeztetni, külön felügyelő tanár alatt lenni és a szaktanároktól privátát, azaz: magántanítást is venni kívánnak, előre két, vagy négy részletben fizetendő évi 460 frtért befogadtatnak. A tápnövendék magukkal hozni tartoznak fehérs. ágyneműt és asztal-

terítéki szerkeket. Várady Móricz, főgymn. és növelde igazgató.

(—) A kolozsvári ügyvéd-egylet f. évi szept. 21-kén délután 5 órakor saját helyiségében rendez gyűlést fog tartani, melyre a t. tagok megjelenni kéretnek. Kolozsvárt, szept. 17. 1870. Elnöki megbízásból: Kövári Mihály, titkár.

—? Az állítólag 84 mázsa lőport tartalmazó felixdorfi lőporraktár Bécs mellett, pénteken, f. hó 16-kán légbe röpült.

—? Az aradi vasúti pénztárnokot 16 és 17-e közti éjjel, épen midőn a pénz számlálta, két ismeretlen megrohanva, lekötözte s a pénztárból 2090 frtot elrabolt.

—? Színészeink Tordára való kirándulása elmaradt. F. hó 25 dikén tartják M. Vásharhyt az utolsó előadást s aztán Kolozsvárra jönnek, hol már october elején megkezdik az előadásokat.

(—) Seps-Szt-Györgyön folyó hó 10 kén az ottani reform. kántortanító Benedek Sámuel, az ideiglenes praeparandiai tanfolyamra begyűlt vidéki néptanítókkal egy hangversenyt rendezett, mely a tanítói lak javára 71 frt tiszta hasznót jövedelmezett. A néptanítók férfias és öszszevágó szép énekén kívül, kik közreműködésükkel Benedek S. iránti hálájukat akarták leróni, ki, mint egyik tanárnak ritka buzgalommal és ügyességgel vezette őket — Balogh Izrael úr leánykái, Ilona és Irma kisasszonyok énekelték nagy tetszés mellett, s általában dicsőretil mondhatjuk, hogy a változatos és érdekes program minden szereplői tapokra ragadták a teljes meglepéddel távozott közönséget.

(—) Lapunk mult számában közölt s a kisebb hivatalnokok fizetésjavítására vonatkozó birrel megemlítjük, hogy csak a pénzügyi tisztviselők fizetését fogják fölebb emelni.

(—) A pozsonyi jogakadémia a harcztanból is előadásokat fognak tartani. Erre nézve két honvédtiszt küldetik oda.

KÜLFÖLD.

A birminghami városbáz nagy termében, f. hó 12-én éjjel népes meeting tartott oly célból, hogy óhajtsók fejteztessenek ki, a francia köztársaság békéje s jóléte iránt. Több határozatok fogadtattak el, s különösen elhatározottak, hogy a kormány sürgettesék a francia köztársaságának ugyanazon baráti készséggel való elismerésére, minőt Amerika és Schweiz tanusítottak. E határozatokról egy föliratban a francia kormány is értesítettini fog.

London, sept. 17. A „Times“ a mellett szól föl, hogy a béke-előzeteket a jelenlegi párisi kormányynyal kell megállapítani, és hogy a békekötés az alkotmányozó gyűlés által legyen helyben hagyandó. A „Times“ ugy véli, hogy a fegyverszünet megkötésénél Strassburg és Metz várát át kelle vala adni, és a németeknek a maguk hadállásait meg kelle tartaniok.

Stockholm, sept. 16. Porosz részről, francia baráti magatartás miatt tett felszólalásra azt mondja a hivatalos lap, hogy a kormány csak a töle származó közleményekért felelős.

A „Nord. Allg. Ztg.“ a francia köztársasági kormány ellen kezdettől fogva ellenséges állást foglalt el; épen olyan ellenséges, mint a milyet csak nemrégiben, a sedani catastropha előtt, Napoleon irányában is elfoglalni jónak látott; csak hogy mióta Napoleon Wilhelmshöbenben van, hangja ez irányában feltűnőleg barátságos, ezikkei a köztársaság ellen mondhatni tokozódtak szenvedélyesség tekintetében. De mai nyilatkozata nemcsak e fokozódás szempontjából érdekes, figyelemreméltó az már a tartalomra nézve is. A czikk így hangzik:

„A kérdés, hogy melyik a jogosult kormány Franciaországban, melylyel Németország nem foglalkoznék, ha háboruba nem állana Franciaországgal, — egy másik kérdés szükségessége által tételeztetik föl, t. i. kivel alkudozzék Németország Franciaországban a békéről?“

Az igaz, hogy Favre és Gambetta urak azt képzelik, hogy a párisi zendülés Franciaországban általános elismerést nyert, a mi azon egyszerű örjögés mellett, melyben a párisi politikai és publicistikai bandafőnökök inkább szenvednek, mint minden más osztály, nem meglepő. De már is más kormányok alakulnak a többi francia városokban, és a francia államjog szempontjából Németország számára a Hotel de Ville kormánya anynyi mint semmi.

Ha a mai „Volkszeitung“ a szomszéd nemzet legbensőbb ügyeibe való beavatkozásnak nevezi, ha Németország ezentul is el akarná ismerni a császári kormányt mint ilyet, akkor meg fordítva ép oly beavatkozás lenne, ha más mint Napoleon császár kormányát akarnánk elismerni jogosultnak.

Ha Németország elhagyná ezen elvi álláspontot, akkor ma Favre, holnap Rochefort, holnapután Cluseret tábornok a „Marseillaise“ szerkesztője, a negyedik napon egy villotti munkás, hatodik napon a chaos állana előttünk és ezen kormányok egyike sem ismerné el ma, a mit tegnap a másik ígért, és egyik a másikat mindig desavonálná.

Legújabb táviratok.

A „K. Közlöny“ eredeti távsürgőnyei.

Feladatott Pesten sept. 17-én 9 ó. — p. reggel. Érkedett Kolozsvárra 17-én 11 ó. 58 p. délelőtt.

Páris előtt ütközetet várnak. A francia hajóhad elhagyta északot. Bazaine 75,000 emberre elegendő élelemmel rendelkezik. Civita-vechia önként capitulált. Róma átadását Kanceler tábornok megtagadta. Az olasz kormány és parlament áttétetik Rómába.

Feladatott Pesten sept. 18-án 9 ó. 35 p. regg. Érkedett Kolozsvárra 18-án 1 ó. 10 p. d. u.

Toul, az ostromlók rohamát sept. 16-án ismét diadalmasan visszaverte. Metznel a poroszok sept. 9-én a Saint-Quentin erődnél nagy veszteséggel visszavetettek. Az olaszok Róma falai előtt állanak. Cadorna szabad bevonulást kért, ígérve hogy a Tibert nem lépi át; Kanceler ezt megtagadta.

Bécs, sept. 17. A császár ma egy trónbeszéddel a reichsrathot megnyitotta. Különösen ünnepélyes hangon hangsúlyozta az azonnali kiegyezkedés szükségességét, az egyház és állam közti viszony szabályozását, a jogi és gazdasági reformok égető szükségét, s felhívta a delegáció megválasztására. Ő felsége hangja az egész beszéd alatt igen szívélyes volt.

Páris, sept. 17. reggel. Az összes helyhatósági tanácsok megválasztása sept. 25-re, az alkotmányozó gyűlekezethe való választások pedig okt. 2-ra tűztettek ki. Glais-Bizion és Fourrichon admirál Crémieux-el együtt fogják képezni a kormányi küldöttséget Toulban. Az éjszaki vasut vonalai csak St. Denisig járnak. Az Orleansba vezető vasut Ablon és Athis közt félbeszakítottak. 4000 porosz, kik Mühlhausen, Cernay és Bussing helyeket elfoglaltak, Páris felé látszanak tartani.

London, sept. 17. A mai reggeli lapok szerint a kincstár kancellárja Skótiában egy bankett alkalmával így szól: Angolország hivatalnail nem kísérelheti meg a közvetítést; az csak akkor lépne fel közvetítőül, ha mindkét hadviselő fél által felhivatnék.

14 én Melun és Brie-Comte-Robertnél volt öszszelütközés. Ugyanez nap Nogent sur Seinenél is mutatkozott ellenség; egy meluni távsürgőny szerint az e város körül fekvő helységeken a porosz koronaherczeg seregének több hadteste van elszállásolva. Egy Seuliből kelt távirat azt jelenti, hogy Crespyen Valoisban 30,000 porosz van; továbbá erős előhadakat jeleznek Nanteuil, Villers, Saint-Genest és Plessisből. Ez utóbbi hely fekszik legközelebb, 1/4 m. Párishoz. Az itt jelzett csapatok a szász koronaherczeg hadseregéhez tartoznak. Mindenből kitetszik, hogy most már a 3. és 4. hadsereg egyenlő távközben állanak Páristól, s így a körülzárolás egyszerre történik északkelet és dél felől.

Strassburg hűsiesen védi magát mindvégig. A tulajdonképi vár a sok bombázás dacára még mit sem szenvedett és azon esetben, ha a fellegvár ellen a poroszok ostromot intéznének, vagy a vár bensejéből ellátnának, a poroszok ez által nagy veszteséget fogának szenvedni. Urich tábornok a köztársasági kormány által tábornagygyá neveztetett ki. Az ostromló hadsereg közt nagyon dühög a lázbetegség.

Toul, mely oly fényesen visszaverte az ostromlók, még mindig makacsul ellenáll.

Thionville szintén ellentáll és nem adja fel magát. E vár élelmi. és löszere még hónapokon át elégséges. A várat porosz landwehrek veszik körül, kik sokat szenvednek a várból történő gyakori kirohanások által.

Montmédy háromszor szölitattott fel a bombázás közt az átadásra, de mindannyiszor tagadó választ adott. Pfalzburg, Bitsch, Verdun is védik magukat.

A porosz hivatalos lap szerint nemcsak egyes kis osztályoknak, hanem egy egész lovasdandárnak is sikerült a sedani csatában Meziéres táján a porosz sorokat áttörni s megmenekülni.

A londoni „Telegraph“-nak egy berlini sürgőnye szerint, a király az összes polgári s katonai hatóságok előtt azon óhajtsát fejézi ki, hogy Napoleon császárral egy bánjanak, mint a francia nép uralkodó fejedelmével.

A „Nord. Allg. Ztg.“ egy cikkében ezt mondja: Ránk nézve jelenleg a császárn kívül semmi más kormány sem létezik; Favre és társai ránk nézve csak magán személyek.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről.

Sept. 15-én: 5%, Metaliques 100 frt 56.90. 5%, Nemzet kölcson 100 frt 66.50. Kamat 56.60. 1860. Kölcson 92.25. Bankrészevény 696. Hitelintézeti részvény 256 frt 255.25. London 10 ft at 100 frt. 23/4 tr 124.05. Ezüst 122.75. Cs. királyi arany 5.88. Napoleondor 20 fran. 9.92.

Földtehermentesítési kötvények: Magyar 76.50. Temesi 74 —. Erdélyi 73.50. Horv.-Slavon 79 —.

Tulajd. és felelős szerkesztő: Sándor József.

Beküldetett.

A délicat Revalescière du Barry minden betegségét gyógyít, mely a gyógyszernek ellentét, u. m. gyomor-, ideg-, mell-, tüdő-, máj-, mirigy-, takonyhártya-, lélegzés-, húgyhólyag- és vesebetegségeket, aszkórt, mellszorulást, hurutot, emésztéshányást, dugulást, hasfolyást, álmatlanságot, gyengeséget, aranyért, vízkórt, hideglázt, szédülést, vértelenséget, fuligant, emélgést és hányságot még a terhesség alatt is, hüvelyfeszít, bűskömorságot, sorvadást, csúzt, közhányást, sárgaságot gyógyít. —

72,000 elismerés gyógyításokról, melyek minden gyógyszerrel daczoltak, áll rendelkezésre, melyekből kívánatra kivonatok ingyen szolgáltatnak. Táp-lálóbb a hűsál, s ugy felöltök mint gyermeknek-nél 50-szer megtakarítja a gyógyszernek árát.

Gyógy. sz. 68.471. Prunetto (Mondovi mellett) 1869 október 26-án.

Uram! Biztosíthatom önt, hogy a mióta a csodálatos Revalescière du Barry-t használtam, az az 2 év óta, aggyakorom nevésegeit nem érem többé, sem 84 éveim súlyát. Lábam ismét egyenesek; szemem oly jók, hogy nincs szükségem szemüveg; gyomrom erős, mint 30 éves koromban. Szóval megfiatalodtam érzem magam; hisz-szonokolok, gyonást hallgatók, beteget látogatok, meglehetősen hosszú utakat teszek gyalog, értelmem tiszta, emlékem tde. Kérem önt, tegye e nyilatko-zatot közzé, a hol s a mint akarja, önnök közeles szolgája

Castelli Péter abbé bach-theol. és prunetói plébános, mondovi kerület.

1/2 fontos bádóg szelenczékben 1 frt 50. 1 1/2 2 frt 50 kr. 2 1/2 4 frt 50 kr. 5 1/2 10 frt —

12 1/2 20 frt — kr. 24 1/2 36 frt — kr.

Revalescière csokoládé táblákban: 12 csészére 1 frt 50 kr. 24 csé. 2 frt 50 kr. 48 csé. 4 frt 50 kr. **liszt alakban** 12 csé. 1 frt 50. 24 csé. 2 frt 50 kr. 48 csé. 4 frt 50 kr. 120 csé. 10 frt — kr. 288 csé. 20 frt — kr. 576 csészére 36 forint.

Kapható Barry du Barry és társa által Bécsben, Goldschmidgasse 8. Pesten Törökül, Kolozsvárt Kronstädter Józsefnél, Pozsonyban Pisztory-nál, Debreczenben Borsos Ferencz-nél, és mindenütt postai utárvét mellett.

HIVATALOS.

4242. 1870.

(416)

(1—2)

Pályázat.

Sz. kir. Kolozsvár városánál a városgazdai hivatal, mely 625 forint évi fizetéssel van üszszekőve, üresedésbe jöven, mindazok, a kik e hivatalt, a bekövetkező községi országos szervezésig, ideiglenesen elnyerni óhajtják, felhivatnak, hogy tanúsítvánnyal felszerelt folyamodásokat f. évi **september 26-ig** a városi tanácshoz adják be.

Megjegyeztetik, hogy a megválasztandó városgazda köteles leendő hivatala elfoglalása előtt biztosítékul, akár készpénzben, akár bürzei árfolyamu érték-papírban 1000 azaz egyezer osztr. ért. forintot a házi pénztárba letenni, vagy területmentes fekvő birtokot, első helyen a város biztosítására, telekkönyvileg saját költségén betábláztatni.

Sz. kir. Kolozsvár város községi tanácsától, 1870, szeptember 16 kán.

2625. 1870.

(415)

(1—1)

502. t. ül. sz.

Hirdetmény.

A Gyéres városi özszes kocsomajognak kúszárverés útján folyó évi szeptember 29-én kezdőleg, egy kerek évre leendő haszonbérbe adása, a folyó 1870 dik évi **september 22-ik napjára** délelőtti 10 órára Gyéresen a tanácssteremben tüzetett ki. Az árverezési feltételek az árverezést megelőzőleg a gyéresi tanácssteremben és a megyei tisztségnél megtekinthetők.

Válalkozók a fennírt helyen és időben 10% bánatpénzzel megjelenni felhivatnak. Tordamegye tisztségének Tordán, 1870, szeptember 12-én tartott üléséből.

(417)

(1—1)

Alóírt bizottmány által közhírré tétetik, hogy a cs. kir. hadserg száma csak oly, kizárólag háti lovak vásároltatnak meg, melyek 5 évvel nem fiatalabbak és 7 évvel nem idősebbek, s továbbá 14 maroknál nem törpébbek és 15 maroknál nem magasabbak.

Bővebb értesítést nyerhetni, s az eladandó lovak iránt közvetlenül értekezhetni alóírt bizottmánynál, a Biasini szállodában.

Kolozsvárt, 1870, szeptember 17.

A 20 ik cs. kir. lóvásárló bizottmány.

NEU HIVATALOS.

Teutsch J. B.

(385)

(2—*)

Teutsch J. B.

fűszer-, anyag-, festék-, bőr-, gyapot-, mag- és papírüzlete.

Teutsch J. B.

Segesvárt.

RAKTÁR

cs. kir. kivál. szab.

Segesvárt legelőbb-zór alapított rövidáru roktára, dísz-, porcellán-, tükör-, áru-üzlet. és kéz-mű árukkal egyekőve

Nagy

lámparakár.

automat-

gőzmosógépekből

Bode Miksa és társa főengedmenyestől Európa számára.

Az automat-gőzmosógép minden szövetet megtisztít, legyen az bár a legvastagabb pokrocz, vagy a legfinomabb csipke, minden munka, minden vegyszer nélkül csupán szappan és víz alkalmazásával.

Ruhafacsaró gépek, Mangorlók, Hab- és tejfölverő gépek Rús-vágó gépek, Szab. Laskavágó gépek

Gályókavéégető szeszszel.

burgonya- és almahámozó gépek,

cs. kir. szab. naranshámozó gépek, ajánlhatók csinoságuk és ivetességük miatt, s egyetlen eszközök a narans nedvesítés nélkül hámozására. Cs. kir. kiv. szab. légköri vaj-gép kezességgel, hogy minden évszakban tiszta édes tejből 15 perc alatt vajot ver.

Ezen vajgép megbecstülhetlen előnye, hogy a savó tökéletes édesnek marad.

Heilbronni

gőzfűzőfazekok.

Kávégépek, kávéőrölők, cukortörők, forgó reszelők, különösen torna reszelésre, mert a reszelőpép fedett, s a torna csipőssége nem alkalmatlanokhatik a szemnek.

Arjegyzetek bémentesen. Használati utasítások ingyen. A varrógépek házhozszállítása ingyen.

Megrendelések az összeg utánvétele mellett pontosan teljesítetnek.

TEUTSCH J. B. Segesvárt.

DITMAR R.

lámpa- és érc-áru-gyára Bécsben

tudatja, miszerint új árjegyzékének kiadása megkezdett.

Olcsóbb és jobb gyártmány mint minden versenyző.

Ajánlatra méltó:

Új és kitűnően szerkesztett Ditmar szabadalmazott-körben-egői, Jupiter-égők lapos bélék, Argandláng előállítására. A t. cz. közönség érdekében, kérem tudomásul venni, hogy minden égők mellékelte gyárjegyet viselik. (378) (5—16)

FEHÉR MELL-SZÖRP

(weiszer Brust-Syrup)

több egészségügyi hatóságok s tisztí főorvosok által igazolva,

mindennemű idült köhögések, mellfájások, nátház, elévült rekedtség, torokbántalmak s tüdő-einyálkásodás ellen eddig még kielégítő siker nélkül soha nem használtatt! — Ezen szörp mindjárt az első használatnál feltűnőleg jótékony hat, — különösen görcsös köhögés és számarhurutnál; elősegíti a nehéz s megaludt nyálkakiköpést, a gégeingert azonnal enybiti, s rövid idő alatt elavonja minden, — még az oly heves és gonosz asztkörköhögést is, s a vérhányást.

Egy kisebb üveg 60 kr., nagyobb üveg 1 frt.

Mayer G. A. W., gyáros Breslauban.

Kapható: Kolozsvárt, Binder K. gyógyszerésznél belső monostoruteza a Redout során, Sz. Udvarhely: Veress Ferencz unál.

(408)

Felhívás.

Brádi Brádi Czeccilia, férjezett Kendeffyné asszonytól 1866 július 31-kén 1500 forint, és nővere Brádi Innoceenzától 1866 szeptember 24-kén 1000 és ismét 1000 forint értékű urbéri kárpótlási igényt vettem meg s azokra magam előjegyeztettem; s miután ezen 3500 forint kárpótlás az erdélyi mlts. földterhermentesítési alapigazgatóság szeptember 20-án 5476 sz. a. kelt értesítése szerint nem volt fedezve, akkori kormányzati tanácsos Lázár úr azt tőlem, minden kezességem nélkül a felvehetést illetőleg, árfolyam szerinti értékben átvette, és pedig Eisenberger Lipót úr által, a kinek nevére az, a kormányzati tanácsos úr számlájára átruházva is lön.

Folyamodtam a kolozsvári városi tks. törvényszékhez az illető szerződések hollétének kipuhatólása végett, és sturgetéseim daczára sem tudok eredményhez jutni. Nagyon is világos, hogy miért nem! — Felszólított tehát ezen szerződések nealán jelenlegi birtokosát, hogy azokat a kolozsvár városi törvényszéknel jelentse be, mert azok egy, kormányzati tanácsos Lázár úr, továbbá mostoha fia Folyovics Sándor és Eisenberger Lipót ellen fennforgó büntőgygyel összekötötésben vannak, a mit én panaszképpen a magas képviselőháznak fel fogok jelenteni, mert regressust a felhajthatásra nézve jogszerűleg csak Lázár és Folyovics Sándor urakon vehetek, és a mai birtokosnak a szerződésekkel illetőleg, a kezemből levő okmányok alapján, regressust szerezni képes vagyok.

Ezen 3 szerződés birtokosa magának tulajdonítsa a következményeket, mert én mint második engedményes a fedezetet még Lázár úr éltében tudom Lázár úr által biztosítottatni, s feloldozom magam minden felelősségtől, mert a Lázár, Folyovics Sándor és Eisenberger ellen folyó bírvádi kereset engem akadályoz a jelenlegi birtokosnak biztosítékot nyújthatni.

Tiltakozom továbbá minden feljött-előjegyzése ellen ezen szerződéseknek, a melyek eladó Brádi Czeccilia férj. Kendeffyné asszony által 1863 aug. 11-én 16,203, és Brádi Innoceenzia kisasszony által 1866 november 3-án 17,920 alapigazgatósági szám alatt az én nevemre jegyeztetettek elő, annyival inkább, mert én e szerződések birtokosát fogságban levő Eisenberger Lipót nevére cedáltam, ambar azok kormányzati tanácsos Lázár úr tulajdonai; és a szerződések semmieseknek nyilvánítom, s kész vagyok mindenkinek, jogai vedhetése végett, ezek iránt felvilágosítást adni.

Szászváros, 1870 szeptember 9-én,

Wellmann Ján. Jós.

Nyavalyatörésben (Fallsucht) szenvedőket level általi uton gyógyít a nehézkör valódi orvosa Dr. Killisch O. Berlinben, jelenleg Louisenstrasse 45. Eddigélé 100-nál több nyavalyatörést gyógyított meg. (97) 20% (64—156)

Első nyilvános magasabb kereskedelmi tanintézet

363 Bécsben, Praterstrasse 32. 8—12

A végzett hallgatók az egyéves önkéntesség kedvezményét élvezik a cs. kir. hadseregben a nélkül, hogy az önkéntes-vizsgák letételére köteleztetnének.

Beiratások szeptember 26-tól kezdve történnek.

A tanítás október elején kezdődik. Október 2 kán kezdődik egy előkészítő tanfolyam a gyakorlati vasúti és távirda-szolgálatot illetőleg.

Évi jelentések az igazgatóság s minden könyvkereskedés által.

POBES KÁROLY, igazgató.

Kolozsvárt Stein J. Pesten Mach és Stein könyvkereskedésében kapható:

1870. XLII. törvényezikk A KÖZTÖRVÉNYHATÓSÁGOK rendezéséről.

Hivatalos kiadás. Ára 30 kr.

A becsstelen. (L'Infame.)

Irta Abaut Edmund. Francziából fordítva. 2 kötet. Ára 2 frt.

„Tértan.”

Br. Waldstätteni cs. kir. tábornoki ezredes hasonnmű német munkája után Irta Kránitz János m. kir. honvéd-főhadnagy. Ára 2 frt 50 kr.

Az 1870-ik évi törvények gyűjteménye.

Hivatalos kiadás. I. füzet. I—XLVI. Ára 1 frt.

Német-magyar egyetemes hivatali műszótár.

(Deutsch-ungarische allgemeine ämtliche Terminologie.) tekintettel a hivatali szakok minden ágazatára. Szerkesztette Kollonics László. Ára 3 frt.

Fekete gyémántok.

Regény öt kötetben. Irta Jókai Mór. Ára 5 frt.

A REJTÉLYES PÁRIS.

PONSON DU TERRAIL regénye. Első rész: A szerelem bajnokai. 2 kötet.

2-ik rész: A párvialad szabaddkőmivesei. 2 kötet.

Ára a négy kötetnek 4 frt.

Történelmi dolgozatok

a magyar és román nemzet viharos korszakából.

Irta KOÓS FERENCZ. I. füzet. Ára 1 frt. 30 kr. o. ért.

Erdélyi telekkönyvi rendtartás függelékkel.

Hivatalos kiadás. — Ára 2 forint.

Szegedi bűnkronika.

Az alföldi rablók kiirtásának története. Viszszapillantások a magyarországi közbiztonság és bünyenyítésügy multjára, széttekintések azok jelen állapotán, és elmélkedés jövőjük felett. Nevezetes bűnesetek és büntárgyalások, fejtegetések, értekezések, leírások, adatok és okmányok.

Szerkeszti BUVÁR. Első kötet. Első füzet. Ára 40 kr.

Karaffa és az eperjesi vértörvényszék.

Történelmi korrajz Irta K. PAPP MIKLÓS.

Második bővített és javított kiadás. 2 kötet. Ára 2 frt.

Korszerű egyházi beszédek.

Irta ZOMBORI GEDŐ. 2-ik füzet. Ára 1 frt. 20 kr.

(2—3)

(418) (1—20)

Ki nem hallgataa szívesen egy szép keringőt! Fájdalom, korunk azokban, nehány kivétellel, igen szegény, hanem a ki magának valódi cabinet—darabokat akar megszerezni, annak ajánljuk a következő három keringő táncot: Fröhingsreigen, Lammers Gylatöl, — Jügendträume, Hübner-Trams 0-tól (díjazott szerzemény.) — Burschentänze, Schondorf Jánostól. — Egy darab ára (4 iv) csak 75 kr. — Megrendelhető Apitzsch Robertnél Lipésében, és minden könyv-és zenemű-kereskedésben.

(413)

(1—3)

B. Huszár Károly sertés nyájából

százhusz

darab 1 1/2 éves szép

süldő szabad kézből

eladó.

Értekezhetni a jószág-

igazgatóval Abafáján, utolsó

posta Szász-Régen.

(414) (1—3)

Deszka raktár.

A Széchenyi fürdő tulajdonos-

sánál kül-monostorutca: kapha-

tók, egészen kiszáradt

kész padozatok, kü-

lőmbféle deszkák, u. m.

fenyő, bükk, dió, tölgy-

fa és fednivaló vékony-

deszkák, lécek és ge-

rendák, kisebb és nagyobb

menységekben a lehető jutányos

árakért.

(405) (2—3)

F. hó 24-én, Maros-Ludason

törvényszéki végzés folytán 130 db.

bírka fog árvereztetni; vevők kéretnek.

(292) (6—6)

Jó házi-koszt,

és tiszta asztali-bor,

jutányos árért kapható.

Kül-szappanuteza 12 sz. alatt.

(398) (3—3)

Egy jó, csinos és könnyű

kocsi eladó,

sétatérutca 10 sz. alatt.

(410) (2—3)

Haszonbér.

Alsó Fejérmegyében Magyar-Igen-

ben Károlyfejérvárhoz 1 és Abrudbányá-

hoz 3 órai járásra, egy 26 holdból álló

birtok erdővel, hozzátartozó jó lak- és gaz-

dasági épületekkel, az 1871 Szentgyörgy

napjától kezdve, 6 egymástáni évekre

bérbe kiadó, vagy örökáron is azonnal el-

adó. Értekezhetni postán a tulajdonosnővel

helyt Magyar-Igenben, itten Kolozsvárt